ՀԱՄԱՆԵՒՈՒԹԵՐՈՒԹ ՏԱՐՒ — Թիւ 1919 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ՕՐԻՆԵՎԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 28 ՕՐԻՆԵՎԱՐ

ՀԱՅԿԵՐԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳՈՒՅՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԻՆԸ՝

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՆԻՒ

	Տարին	Վեցամսեայ
Ի Գալաց հասցէ	6 մէջիտ	3 մէջ.
Դուրսէն	» 7 »	3 1/2 »

20 փարա

ԳԻՆԸ՝

ՀՅՈՒՐԵՆԻՒՔ վերաբերեալ նամակ եւ այլ զրութիւն պէտք է ուղղել սա. խմբագրութիւն. Ի. Գալիս Մէրճան Զարդ. Փիւռեի Էմէնի խան եր երրորդ յարկ թիւ 1.

20 փարա

Գ. ՏԱՐԻ 18 ՕՐԻՆԵՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՆ

Ֆէլլի-Փաշէյ հեռագրում հեռագրեր առացած է Գահիրէէն.

«Կը ֆեմուսուսեն թէ Օսման Տիգիմա յուսալ կը խոստայ Արեւելեան ազգութիւնաց. և թէ մեզ մասցիր է յարձակել Թագ-Ալիլա Հապէշ զորավարին վրայ. յետոյ Մասսոյի վրայ քալել և վերջապէս Սուարիմի մնա կասուց ազատագրաց հետ գործակցել. Երկու Սուսանների պատուիրակներ Գահիրէ հասած են. թշնամանի կողմէ ինչ ինչ առաջարկներ բերելով.»

—

Սուարիմէն յուսալի. 17 մարտ կը հեռագրեն թէ. ապատարը 3նց փոխարքութիւնի մէջ ցոյց կուտան. Քանիցս կրակ բերեր են Անգլիական հեծեալ պահակախմբոց վրայ. Բազայլեն ոսի թնդանոթ և 3նց բանակութեան հրացան ու ռազմամթերք ստացեր են. Ազատարոյ թիւը կը բերի 2.200 թնդանիի և 3000 հոգի ալ Սինգաղ. կը գտնուին.

—

Գահիրէ 20 յունվ.— Այսոր տիրեցին յետոյ Խարթիի նախագահութեամբ գումարեալ յանձնաժողովն միայն Սուանի խնդրոյն և եգիպտական բանակին վերակազմութեան վրայ վիճաբանեցաւ. Ռանձնաժողովը ճանչց երկու վաշտ եգիպտական զորք կազմելու առիթոյութիւն, Սուարիմի Անգլիական զորոց յանդգնելու համար. Կը կարծուի թէ Անգլիական կառավարութիւնը պիտի հրամարի 40,000 ոսկի ստանալէ այն պարտուց վրայ. զոր է գիպտոս պարտի վճարել իրեն՝ Անգլիական զրաման համար.

Դպրի Ահմէտ Մուխթար փաշա ստանձնեց եգիպտական բանակին ընդհանուր վերակազմութեան ծրագրի մը խմբագրութիւնն. Որը Հ. Տ. Ռաֆի՝ եգիպտացի ազգից գտնուած մը հատատելու հարկ զգացուց, որ կարենան կարգադրեան յարի երթ երայ. թաւորութիւններ ընծայել.

—

Գահիրէի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ երկիրէս գորտերի երկար նամակ մը ուղղեր է Անգլիական բանակին ի Գահիրէ. ծանուցանելով թէ հարեւանց Սուանցի ճէլ լիսի մը հրամանատարութեան տակ 2.000 զորք և քանի մը հարիւր գերիք Գերպէր հասեր են. Ոչ ոք ճէլլին անիկ կարելի բացում նաւակներ բերել ատեր է նեղսոի վրայ. որոշ մէջ պիտի նասնցնի իր զորքերն. Ուր կունք առնու համար.— ոչ ոք գիտե զրան.

Ռանգի երրորդել գորտերը չկարծեր որ Սուանցիր կարենան երկրէ մանցիլ մինչեւ քանի մ'ամիս. Միւս կողմէ Անգլիացիք գրուած են և տանելուն առանց դժուարութեան պիտի գրաւեն նեղսոն. մինչ սանցան Սուանցիք ոչ չունեն ուրիշ նաւակներ, ուստի տանան և նեղսոի նաւարկութեան ուրեմն յարմար.

Ամեն պարագայի մէջ. Նեղսոն ճանրան ապատ է մնալու ցարդ, ընդհանր ֆէլիթիւսը ասուն թնդանոթերն նայ ղրկեցուց, որը հանգստութիւն կ'բերեն նեղսոի վրայ. Բայց երրորդել զորավարը մասսանի կ'երթայ Գերպէրէն ստացած լուր վրայ.

—

ՕՍՄԱՆԱՑՍՏԱՆ

Ուսարկ պատմէին այն ծանուցագրին. զոր Հ. Լիլիենֆան կարտարութիւնն ստացած է մեծ սերբութեանց դեսպանները ի պատասխան այն հաւաքման ծանուցագրին, որ ի դեղինիկցութիւն կը հրատարեր ըստ Ռուսաստան.

«Փիլիպէի յեղափոխութեամբ Պուլգարիան թերեղգոյն մէջ ծագած խնդիրները գեռ գոհացուցիչ լուծում մ'ստացած, և հարաւեան կիրան վերարերեալ բանակցութիւնը իսկ սկսած չլինելով. Ռուսաստան, իրաց ստիպի վիճակի մը ատեն, չկրնար իր զորքերն արձակել և ստիպեալ համակերպել լուծի. 1ին հաւաքման ծանուցագրին կարգադրել հրաւէրին.

«Մինչ կողմէ Հելլենական կառավարութիւնն՝ իր զորձակատարց ուղղեալ լրտեսութեանց մէջ և այլ տարբեր ամեն միջոցներով յեներաց բացատրել այն տեսակէտն, որով կը նեղսոն այն կիսնիներ զոր ալեր յարուցին Պալքանեան թերակղզոյն մէջը.

Նալէ Ֆրայ Բրեւ Ալիէրին թղթակցութիւն մը կը հրատարակէ, որ կարեւոր տեղեկութիւններ կուտայ իրաց վիճակին վրայ. Ռուսաստան, ասոնի պատերազմասէր ցոյցերուն և իր Պուլգարիան մարդոց դրդռակ լեզուին հանգամանի պատերազմն ան հրդեհար է, դի գրաքն կը ստանի. 100 միլիոնի փոխառութիւնը չէ կրցած գնդարեր Մեկ առաջարկ մը մեծայն եղած է գրամատեաց խմբի մը կողմէ, բայց պայմաններն ա՛նքան ծանր էին որ բանակցութիւնը խզուեր են. Հարեւանցիական փոխառութեան մեծայն մեկ չորրորդն ստացուած է, և ան ալ գժուարաւ. Բանկին ալ նախանձերի վիճակ մը չունի. ապագայ լաւ են, զորքերն՝ քաջասիրտ. բայց յոգի զինուած են և յանձակ կը սնանին.

Լանսանէն Վիէննայի թղթակցանուս լրագրին ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ. յոյն բանակցողը վերջապէս ի գերեւ ելեր են իրենց պատասխանն մէջ. Այն փոխառութիւնն, զոր մնացեր էին կիրել Լանսանի հրաւիրագրին վրայ, նոր իսկ Ռուսաստանի մէջ պիտի ստացուի. ինչ որ չատ գժուարին պիտի լինի.

—

Ֆրանսական կոյուս լրագրին հեռանուսով ատգեկութիւններ կուտայ Ռուսաստանի ծանրագին գրութեան վրայ.

Ուսարկ զինեալ մարտանուց մանրամասնութիւնն.— 1 գրենկիմ, 3 գրենադեր. զինեալ գրուրի և Արտիլերիկի թնդանոթներով. 3 մեծ ծանրաձիկիր. 23 թնդանոթիկիր. զինեալ գրուրի թնդանոթներով. 51 ծանրաձիկիր. 25 ծանրաձիկիրմանգիլ. կառավարութիւնը կրնայ ի հարկին ոգեսարակա գործածել 30 շրջանակներ իրրեւ փոխադրական և լրատու. Վերջապէս Ռուսաստան ունի պարապանական և յարձակողական բազմաթիւ ծանրաձիկիրներ նաւատորին ազգից և նաւատաց թիւն է 3.500 հոգի.

Գրէնոբի. Վալսոն. Բարիսոի նաւանանգիստներն արանելապէս ամրացած են. Արիա. Արսիան. Գրենոբ և. քաղաքներն անտակի կը համարուին.

Գաղտաստութիւնը կը կատարուին գլխաւորապէս ծանրին կուսոյ մը համար. նաւատաց, — մանաւանդ Բրեստ կղզոյն և Նորմանի նաւատանդերն,—ատատարի պարենաւորեալ են ամեն տեսակ դիրքերով.

—

Ամերիկի Մեսաժէ լրագրին իր յունվ. 23 թուով կը ծանուցանէ թէ. 20.525,937 ֆրանքի փարի մը ցնորեալ ի պատերազմական գործոց նախարարութեան և 996.174 ֆրանքի փարի մը ծանրանի գործոց նախարարութեան. յանձնար ամոյ ծանրաց համար.

Կը ծանուցուի թէ ծանրանի գործոց նախարարութիւնն Անգլիոյ մէջ երկու չորրեկ մարտանաւ գներ է. որը ընդ հուզ Սարամիի նաւատանը կը ապատուին, ուր պիտի զինուին խոշոր և բազմանրաւանեան թնդանոթներով. Արքայական սնոֆիմիրդ չոն գնեան եւս. որ թանգարան գեր-ծանրանանի ատամարութեան ներքեւ գրուած է. Ցանկալ չէիկ մարտանաւի (Բրեստոյկոր) պիտի վերածուի.

—

Այն խիստ անգրութեանց ծանուցումն, զոր մեծ սերբութիւնք արքայանիրը են ի գրած գներ. ընդդէմ Ռուսաստանի, որ և է ազգեցութիւն չէ ըրած կառավարութեան որոշմանց վրայ. Մարտանուց մինչ ատեղծած է նորանոր գնեմիկը, և պատերազմական գործոց նախարարութիւնն ալ ի գեն կոյսած է 1885ի գործոցովին երկրորդ մասն, որոյ՝ գործած բանակին հետ մեացուցեալ յեսանգուած էր երեսի. Ոգոյսոյ հանանութեամբ. վերջապէս ուժեն մինչեւ ձեռք առնուած են պատեհանի զորոյ նոր գաստերն ի գեն կալելու համար խոշոր սերբութիւնք արգելչ լինին Ա. Բէնքի կառավարութեան պահանջմանց.

—

Թէրեմանը հաղորդած՝ իր ներկի քաղաքական տեսութեան մէջ Ռուսաստանի կողմէ Կիրիսի ֆուրերը գրաւուր գրեալ ուրիշ, ինքն իրեն կը հարցնէ թէ, ազգեսք հեղինական կառավարութիւնն, գործելէ առաջ, հշտանի՞ է այն տեսութիւնները. զոր ի՛ անկնալ Կիրիսի մէջ ազատարութենէ մը, և այն կարուանեան զոր պիտի կրէ թէ՝ ռուսերարան տեսակետով. Հելլենական հպատակաց Թուրքիոյ արտաքսմամբ, և թէ՝ զինուորական տեսակետով. Այդպիսոյ կողմէ Օսմ. զորաց յարձակմամբ.

«Եթէ Ռուսաստան իրաց հասատատպոս ուսանեցաղրած է խնդրոյն երկու կողմն. կը յարել Հաղիգաթ. մեծ փոյթ պէտք է տանի իր զրաստանները չզրկելու Կիրիսի ֆուրերը. այլ պէտք է գտներ զրկէ Հելլենական կղզի մը հանգարտարեն և ապատնոփապէս գէպքերուն ապառելու համար.

Հաղիգաթի կը վերջացնէ ըսելով որ, եթէ Ռուսաստան ի՛սկզբ խոսագրութիւնը իսկեր. մինչ պիտի զրկոյ, դի իրաց վիճակն այժմ ծանր չէ ինչ որ էր 20 տարի առաջ. և Թուրքիոյ հարկերութիւնն այժմ ապատած է, Ռուսաստան պէտք է լաւ խնդրուսաց լինի մեր զրաստիանն, Սուլթան Համիտ Բ. կայսեր իմաստուն և հզոր կառավարութեան ոգով.

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

—

Աւստրիկ. Հանգամանք. բռնադատութիւնն ան ծանուցագրոյ. զոր Բ. Դուռն երկուշաբթի իրիկուն ուղղեց մեծ սէրասիերուն.

Կայսերական կառավարութիւնը նախ՝ կ'սկսի յիշեցնել թէ. փերիին պատերազմին յետոյ. Թուրքիա. մեծ սէրասիերուն թիւրանձնութիւնը և մինդրդութիւնը. հաւանած էր մաս մը հոգ թողելու Ցուսասանի. մի միայն երբոր երկրոց մինիս բարեկամական յարաբերութիւններն ամրապնդելու և ապահովելու. և ամէն վէճի պատճառ անհետացնելու համար.

Աւոր հանգամանք. Ցուսասանի. փերիին ժամանակները. ցիներորդական պատրաստութիւններ տեսան և այնպիսի սպառնալիքներ ըրաւ. որք իսկոյն դասուեցան Եւրոպայի կողմէ. Հելլենական կառավարութեան անարդարութեան պատճառներէն այնքան աչիարհանանոթ են որ այլ եւս պէտք չկայ մանրամասն պատմելու գործը.

Բ. Դուռն շնորհապարտ է եւրոպայի այն խնդիր համար. զոր ըրաւ ի դիպուածութիւն և յանդգնութիւն տեսնելու համար ցուսասանի. Բայց բան որում Ցուսասանի երբեմն թէ՝ կ'ուզէ յանձնել իւր տիրապետոց մէջ և գիներորդական պատրաստութիւնները չարաբանել. որ լեն կարող տարդարանալ Թուրքիոյ ոչ մի գործքը. և բան որում այս ընթացքն այնպիսի զեղուրութիւններ կը պատճառէ Օսմ. սէրասիերուն. որք փոխարինութիւն մը կը պահանջեն. վեհ. Ցուսասանին կառավարութիւնը կը հարկադրուի Օսմ. սէրասիերուն տրամադրութեան գեմ հարուած մը տեսնել Ցուսասանի այս ընթացքին մէջ.

Ուստի Թուրքիա հարկադրուած պէտք եղած միջոցները ձեռք առնելէ վերի տարու համար իրաց անհանգստութի վնասին մէջ. որ հարուած է միջազգային օրէնքոց և արդի քաղաքակրթութեան. Մակայն Բ. Դուռն. իւր ձեռք առնելիք ծայրագոյն միջոցներէ զգոյշ ապեցոյց ասելու ջերմ փափաքեալ. վերջին կողմէ մը կ'ընէ մեծ սէրասիերուն զգացմանց. և կը խնդրէ ի նպաստ հարկ եղածն ի գործ դնել՝ անմիջապէս գէնքերէն ընելու համար ցուսասանի. առանց որոյ և Ցուսասանի սպառնական դրէն չարաբանութեան տալիս. Բ. Դուռը ձեռք պիտի առնու այն միջոցներ. զորս գտնէր պիտի գտնէ՝ ցուսասանի ի գենքնկեցութեան բռնադատելու համար.

Ծանուցագիրը կը վերջացնէ արագ պատասխան մը խնդրելով.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Կայսերական հրամանաւ՝

Հանդիպի կիրական նախագահ նախարարաց Թէոֆանի փաշայ՝ էվկաֆի նախարար անուանեցաւ.

—Վեհ. Ցուսասանն սաստ մանրոյ գրաքննութեան սենեկին անդամ Լուսինեան Լեւոն պէյի Միխիթարեանի սասնեան. և Պրիտանուզոյոյ հայապէտի երբեմնիներն ճանիկ էֆենտիի Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց.

—Նախարարաց խորհուրդն իւր երբէքի նստին մէջ մանաւորապէս զրաված է Արեւելեան Բաւմելիի խնդրոյն.

—Պայս. կառավարութիւնն այս պահուս բարեամ գրասա գենէրալ. Օսմ. զորաբանակները կը դրեն.

—Իրատանան. Անգլիական և Գերմանական գեսպանատուն Ա. Թագաւորներն երբեկ Բ. Դուռն երկրորդ սանակցեցան տրատրին գործոց նախարարութեան խորհրդական Ցուսանան Թարարիան էֆէնտի հետ.

—Եվրոպացի ներդեսներ նախարար Մ՝ սարաֆա փաշայ երբեկ կայս. պատրաստ երկրորդ շնորհակալութիւն յայտնեց և ապա Բ. Դուռը գալով. Նէրկայ գտնուեցաւ նախարարաց խորհրդոյ նստին.

—Թէեւ լրագիրք սանդ ծանուցանէ թէ. Բ. Դուռն Հելլենական մարտանաւուց Հիրիտի ի ներքոյը գրեկուեցան վրայ բացատրութիւն խնդրած լինելով. Հելլենական գեսպան Գ. Գուանուլիսիի պատասխաններ է թէ. Հելլենական նաւատորմն բան սոսկութեան կրնութիւններ կատարելու համար Միւս կողմն գնացած է. և թէ ենթադրելով իսկ որ Հիրիտի ներքերն եւս հանգիպի. այս բան քաղաքական դատակարութիւն մը չէրնար ունենալ. զի միւս սէրասիերուն նաւատորմերն եւս ազատորեն Հիրիտի ներքերը կ'երթեւեկեն. և բան որում Դպս. կառավարութիւնն և Ցուսասանն պատրաստեան վրեան Օսմ. սէրասիերուն մը տրամադրութեան գեմ հարուած մը տեսնել Ցուսասանի այս ընթացքին մէջ.

Ուստի Թուրքիա հարկադրուած պէտք եղած միջոցները ձեռք առնելէ վերի տարու համար իրաց անհանգստութի վնասին մէջ. որ հարուած է միջազգային օրէնքոց և արդի քաղաքակրթութեան. Մակայն Բ. Դուռն. իւր ձեռք առնելիք ծայրագոյն միջոցներէ զգոյշ ապեցոյց ասելու ջերմ փափաքեալ. վերջին կողմէ մը կ'ընէ մեծ սէրասիերուն զգացմանց. և կը խնդրէ ի նպաստ հարկ եղածն ի գործ դնել՝ անմիջապէս գէնքերէն ընելու համար ցուսասանի. առանց որոյ և Ցուսասանի սպառնական դրէն չարաբանութեան տալիս. Բ. Դուռը ձեռք պիտի առնու այն միջոցներ. զորս գտնէր պիտի գտնէ՝ ցուսասանի ի գենքնկեցութեան բռնադատելու համար.

—Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց լրագիրը կը կարդանք թէ. Միլլուր թագաւոր՝ իւր պատերազմական բանակագրի Քիթրեան պիտի յանգի մեծ սերտութիւններէն հետոյ մը ձեռնարկել Գանդիրիոյ վրայ. որպէս զի այս վերջինն փոքր մաս մը հոգ թողու Սերպիոյ.

—Թէ և երբեկ Թարիզն ասելոյ ծանուցած էինք թէ. Արեւելեան Բաւմելիի կացութիւնը քննելու պատրաստ ունենայ յանձնախումբն իւր պատրաստութիւնն ամբողջացեալ կը մնայ. յանձնախումբը վերջապէս պիտի գումարի երկար ամանակ. զի մինչ Արեւելեան Բաւմելիի և մինչ Արեւելեան Բաւմելիի և Բ. Դրան մինչեւ վեհ ներկայ եղած մարդասիրի. հանգարտական և քաղաքական խնդիրներն եւս քննելու համար. և կը կարծուի թէ Գլէրքոնոր իրենին տրամադրիչ Գամբետա և Զանոֆ եւս ներկայ պիտի գտնուին իւրերոց պատգամներ ընելու.

—Օսմանիէ անուն Գեսպան Ֆ գրամանն նախարարաց իրիկուն մարդասիրաց նաւատորմաց ճանապարհ երած է Հիրիտի ներքերն երթալու համար.

—Գոնիրիէն տացուած մանաւանդ տեղեկութենէն նայելով. կ'ըսէ Մեսիէր կար. Ղարի Ահմէտ Մուխթար փաշա խնդրեր է որ Անգլիական գրասենեկ բանակին ծանուց յանձնելով գումարի. Եգիպտական բանակին վերադարձութեան յանձնաժոյ. որուն պիտի ձեռնարկի Ալպոնսիլ Գաուէր փաշային հետ. Ինչպէս թէ Մրր Հ. Ֆ. Ռոսֆ Օսմ. գեսպանէրին այս պահանջմանը տեղեկագրեր է ի Լոնտոն.

—Մարդասիրաց ատենագրութիւնն Գորնեարդ Քրիսթոֆէն և Վիճենտիէն եկող չարաճանուց վրայ գրած քարտիզներուն ընդդէմ. Մանաւանդ Նաւատորմաբանները եկող չարաճանուց բան առնելուն 10 որ քարտիզներ պիտի կրեն.

—Նորայիէն կը ծանուցանեն թէ Եգիպտոսի նախարդ Խալիլ Իսմայիլ փաշա Դ. Գաթիս դարու համար թագաւորութիւն խնդրելու միտք ունի եղեր. Ն. Բարերութիւնը կ'ուզէ ներդ այս ուղեւորութեան ձեռնարկել իւր բժշկաց խորհրդով. որը բան տիպարդական յանձնարարեր են իրեն՝ Վասիրի ափանց գեղեցիկ կլիմայն.

ՀԵՌԱԳԻՐ

—

Զմիրնի 28 յունիս.

Նորա Տաշլի Ալիէմատէ Ցաշիանէ Ցուսասանի ընթացքի վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ պէտք է ապրուստ տալ ազգ Ցուսասանի գեմ Եկեղեցի ասելոյ. Ցան նախանձաբերութեան ասելոյ. ոչ մինչեւ լրագիրն. չկրնար ներել որ խոստովանութիւնը փոխարինի Քարտեսան մեր գանգատեցեալ հրդեհի փոխարինելու.

Զմիրնի 25 յունիս.

Թրէմէրիի Գարլ դրատարդը գնեցաւ որ մեր ատաղաս. Ոչ կարծուի թէ Զմիրնի պիտի դրուի.

Լոնտոն 26 յունիս.

Սալի լարդի մարդիկն ի մեռոյ հրեան. Ժողովրդ պիտի ներկայի խրատանքի մէջ խոստանան տեղերնին մինչեւ տարի ի գործադրութեան գնալ ծրագիրը մը.

Տէրտենիոյ կ'ըսէ թէ ազատանքի պիտի յիշդիանան այս ծրագրին ընդունելութեան Գ. Գլատսթոն պատրաստ է ինքնանութիւնն տասնենալու. եթէ հանրագրութիւնն յաջողուի.

Լոնտոն 26 յունիս.

Նորանոյի Հեղինակ մը կ'ուզէ բրան լինելով Գ. Կլատսթոնի այս վերջին հանգամանքը պատասխանած է. յորում Ցուսասանի նոր հաստատ. բայց հրանանալի փոփոխ կը յայտնէ խոստովանութիւնը տրած տեղեկագրի Գ. Կլատսթոնի կը յարէ թէ ձեռնարկ կը յուսայ որ Ցուսասանն կանգ պիտի առնու բայց տարութեանց պատասխանատուներուն հետ կատարելու ասելոյ.

Լոնտոն 26 յունիս.

Ելեսոնի ժողովոյ պատրաստեցեալ թագաւորն հանգամանքը պատասխանագրերուն գիմանութիւնը. Գ. Գլատսթոնի մեկ բարի փոխարինութիւնն որ կ'ուզուի փարիզի ազատութեան ապրելու գիտցուցաց. 250ի դէմ 329 ձայնի ընդունեցաւ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Կը լսենք թէ Ազգ. ժողովոյ վարչական նիստն լեռնագրած է յաւարտիկոյ չարթնուան.

—

Էրզրումցիներն կը հանգարեն ա. Ազգ. Գասպիրարարան թէ. Գեր. Վարդան Եպիսկ. Մանգուէնի էրզրումցիներն մեկնելու գալու համար.

—

Գասար. Գեր. Փոխանորդ Հայրը նորընտրեալ որը Կայս. պատրան Երուսաղեմ ուղարկեցաւ Ա. սենեկապետ Գաբրիէլ Օսման պէյի հետ. Այս սենեկապետութեան նիստն էր Գէնդիրմայի ազգային գերիներուն ազատելու.

—

Երեքշաբթի օրն եկեղեցական և աշխարհական բարեսէր երեսների ազգային Գուգիսանոց երդեցողաց Ամէն. Խրիմեան Հայրիկի անուան տարեդարձը շնորհաւորեցին.

—

Լէյպցիգեցի մը ուսումնասիրելիք թղթակիցը գրում է.— Հայր Ալիշանի նոր երկրագրութիւնն՝ «Մասիս» անունի տակ ի Բրիւքսէլ Ցանուցանուի հրատարակել են Ֆրանսերէն լեզուով մի տեսակ և Բրիւքսէլի ազգագրական ընդհանրական ընդունելութեան մասին գրեալ են շատ հետաքրքիր տեղեկութիւններ. գրաքննարկ և այլ նիստերներ. Մեր թղթակցին գրում է թէ ինչպէս ուրախ է Ալիշանի գործ. որ ունի ինչ բան ի թարգմանիչ ազգերից. Հայր Ալիշանը գալիս է Լեռնագրեալ գեղ անանանի երբեմն նոր ազգերը. որոնք ունի են լուսաբանում խաչագրոյց պատերազմի.

Խմբագրութիւնս այդ մասին քննադատում է ուեր մանրամասն տեղեկութիւններ.

Նորդոյ

—

Էլիմիանից.—Բնակարանային թանկ տարիներում Կոպենհագեն և հարակից Սագենհագ և Երեսունի արուարձանները. թանկ երբեմնից որը կ'լինի. այդ մասին գեղ վերջնական կարգադրութիւն չի եղած.

(Նոյն)

ՓԵՐԱՆՑ ՄԸ

ՏԵՂԱԿՈՐԱԿԱՆ ՍԻՐԵՍՏԱԿՈՊԱՆԻՆ

—

ԵՒՎԱՆԸՆ

Մայն գաւառական Պարզալէի կուսակարութեան կը պատրաստի և կը պարունակէ 1000 տուն վրանարդակ Գարդ. որ կ'ունենան «Մէրէրիթ». Մարտ էին երբեմն ընդ գերիշխանութեամբ Ազգարարանան անուան Գրգա-

պեսին, որ 4-5 տարի յառաջ մեռնեմ, լոկ այդ ազգերի բարեհաճութեանց թարգմանելու համար, որոյ այժմեան տիրապետութիւնն դարձեալ քաղաքական չէ, այլ ազգեցական. իրենց ազգէն տեսած են Պաշտպանի մեր Օսմ. կառավարութեան, իրարու հպատակ, տարբեր վիճակ ունեցող բոլոր ազգերին. իրենց առհասարակ խաղաղաժողովութեամբ կ'ապրին. կը պահեն նոյնպես բնական դասակարգերը (դրդրոց) ոչ բոլոր յատուկ հաշակուսը ձիրաքանչիւր. իրենց մէջ ազատութիւնն ունի իր իգական տեսակը վերապահուած է, իսկ ինչ վերաբերեալ կեանք վարելն ընդհանրապէս ազատ.

Այսպէս գաւառական Հայաստան գիւղն ունի 62 տուն բնակիչներ. որոց 60 տուն Հայ են և երկուքն Ասորի. Հայոց ամբողջովին երկրագործ և խաղաղասէր են, բնակութիւնքնին ոչ ասատանգական. ունին փայտաշէն ուղղանկիւն նկեղեցի մը, որ մէջն կառուցեալ յանուն Մ. Սարգիս զրաֆորին. տակաւին գրաւ գրաբարեան ցարդ կարդալ չէ եղած տեղւոյս մեր բարեյարգոս ամենայն ժողովրդեան մերիներսութիւն մը ներշնչելով փրկել դիրքնը ազգութեան խաւարէն. ուրոյ մէջ գտարերէ ի մեր կը տասարանն թէ՝ մարմնապես և թէ՝ հոգեկան. Սարա ոչ քահանայ ունին նկեղեցւոյն հատար և ոչ ուսուցիչ մանկանց. Ամեն տասն երբ անհրաժեշտ հարկ լինի, 4-5 ժամուան հեռաւ տեղերէ քահանայ կը կոչեն իրենց կրեան. իսկ ուսուցչի մասնաւորապէս. իսկ ձմեռն տարի էն նորատեղն մանուկն կը մեծնայ տասնց կիսուերի, մինչեւ 7-8 ամիս (եթէ ողջ մնայ). Ինքնեցուցչն կիրթազարդի տասնց Խաչի և Աստուածածնայ տարեմուտներն, միայն թէ իր. եանց մէջ ոչ մի որ գէայր մերս տեսեալ գիտէ. այսինքն՝ տեսի գարդացարդ է. նա կ'ըսէ մի գէայր մերս և տեսնէն միահանուա սեղատուած խաչն (հոգեն) լոյս տեսիս տրմեթիլով կը ծածկեն հոգով և տատնիրին կը վերադառնան յետոյտ (*).

Այնուհետեւ ինքնեցուցչն տեղն մի քահանայ կամ կրօնաւոր տեսնելոյ ապասման մէջ է լարուեալ և երբ տեսնեն իրեանց տեսակ ոչ տասնի ապա քահանային կամ կրօնաւորին կը հրաւիրեն դնա տեսնիլ ապա գէտ իւրեր գերեզմանատուն, և նորա տարբ ալ համբարբերով գլխաբաց 3-13 կը տայ իւր ինքնեցուցչն թաղման տեղն և կ'ըսէ տարբ խաչաւոր (հոգեւոր). Էս հոգին տարի ոչոյանի տեսա տասի, իմ հայր, կամ մայր կամ եղբայր (մեռնողի անունն տալով) ծածկեան ճամբ տասնց արդեանքի, հիմա ասոնց մարտ (գրեթէ ունեցիր) տարբ կարգն ու կանոնն կատարեցուց. յետոյ՝ քահանայն ետ ուղարկեն կամ գրքերնին բերան ըրաքը կ'ըսէ իրրեւ արդեանք ու կարգ. ինքնեցուցչն և կը մեռնի թեթեւ խրդեանկ նուէր մի ընդառնան.

Ցեղս ոչոյ ժողովրդեան մերիներն ասանման կերպեանանք է. իրեն գլխաւոր տասատանցն է Ս. Բարթուղիմէոս Առաքելոյն վանքն, ուր տարին մի անգամ կը գան և կամ իրարանցիկը տասն մեկ գլուխ տասատան կը գրեն. Եւ յիրարի իրեանց Հայուներեն ասուատանան կը լինի բոլորովին, եթէ յիրեալ վանուց հետ ունեցած կրօնական տեսանան խրատի և յայնժամ իրենք այլ ետ ոչ ազգութեան կը տասանանին կը մեռնեն ասուրոյ. Արդարեւ մարդկան հանդարտանքներէ չլսուատասած լինելով ամենանեղ ազգեցութիւն լրան են. ասուսս ամենայնիւ տասնուն կը գտնեն իրենց մարդերի լեզուն (ասուատերեն). և երբեմն տեսակ ասանեներ, մին՝ ոչոյնց տասուր իրեանց համար. և միւսն տասիր տասուր իրեանց ոչյանցան գրասենց հոգեկրոյթի տասուլ համար. Դրեանց յարտերու թեանն բարեխոսած է մերոյնց հետ. ասուսս հանդերձ ի Տէրոյ ամենոյորոյ կը պատասխանի թէ տրամաբանութեան մեր ոչ ոչ ի Գերասխատան գտանել է մեր հայերէն. հին ժամանակի մէջ.

Այսպէս Հայերն են ուժեղ. կարգի. քաջասիրտ. բարեհաճասան և պարկեշտագիտ. մի և նոյն հիրեանքով և ֆիզիկական կազմութեամբ տեսնում է նաեւ իգական տեսակ, որոյ գեղեցկութեան գատաւոր մէջ հրաշալի ունի. սարա արանց նման գարմանալի վարպետ են իրենց պատասխան զարդերեանքու (գրդրոց) մերոյ. երբ ամեա եղանակին խուսան բազմութեամբ կը գան յուսալ վերաբերեալ վանքը. Պատեհութիւնն ներեց ինձ տեսնել ի նոյնում զանազան, ասիայն չերկայ չատով իրենց ազգութեան ճանաչել. քանի գեղասարց տարբերն բնաւ ասորերութեան մէջ չեր գրած, որ գիրքնը չկարդեն մասուսի. հուսի ուրեմն ճանաչելի գիրքնը որ մեր Ս. Լայսոյ Հայոց գեղեցիկներն էին, հաստատ և նազելի. այլ բոլորովին գարի կրմնաբնէ.

Գիւղս մեր իւր ամենամբ բաւական մեծ գեղ մի կայ ձորամէջ ոլորան և գեղի. եղեգնեղոր կը բուսնին վարի տեղերն և ճիլեր, կարգ և երկայն. Աղբակաս գրեթէ հանգոյն գիւղաղոյզը սոյն տեղերէն կը կտրեն իրեանց տանիքներու ծածկերը. մասնաւոր տեղերը կը գտնուին վարի խնձորենիներ, որոց պտուղները իրեան կը լինին. Հայերն և Ֆրանգերն առ հասարակ տեսնելոյն տեղն գտան կը գան այդ վարի խնձորենի բուն. գեղաղ երբու եղեգոց վերայ կ'ընեն իրենց գլխաւոր վարն և ցանեն ապա կապեն երբեմն վարի խոցեր կ'պասարան նշանաւոր բնակիչներն. Ուրիշներ պատասխան չեն տալ և գալ.

(Մնացեալն վաղը) ՄՈՒՍԻՍԵՑԻՆ

(*) Վարարի և Մարմարարի գեղանիշ տեղեր գրեալ իրենց գրագիրը պարարտացեալ ինքնեցուցչան հարց տեսնելը խոսք. Յ. Խ.

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԻՔ

Ինքնիր Մրգեիան էջնոյ. — Թէլիպարի քաղաքապետութեան 100-000 ֆրանքի գումար մը քաղաքացիներ է արտեղեան մեծ ջնջոցի մը լիներութեան համար, որ հանրային հասարակութեանց և բարձրաց հարի եղան ջրոյ պիտի մատակարարէ. Այս ջրերն արտեղեան հարի մը համար ցարդ ծանրի ամենանեղ խորութիւնը կ'անցնի, այսինքն 984 մետր. Այն իրար 800 խորանարդ մետր ջուր կը մատակարարէ 70 տարեան տարեշրջանի և մատակարարելու կոյս տարիներն գոնել գրան մինչեւ որ ջուրին տարբերութեան հասնի 80 տարեանին.

Սպանիան Ս. հասան. — Մատրիտեան թղթաթերթ մը կը գրէ թէ. թագաւորական պարտէզ հաստատեր են սոյն մասնաւորներն, որք պարտէզի մասրան մէջ, ապահովանի մը ներքեւ ի տես կը գրուին, երբ Սպանիոյ թագաւորներն իրենց յարմեան ջրոց ամենան հասնին. Այս մասնաւորներն են Ս. Նոյս Մարիամայ նը. սիրուհան գեղան, Պրազիլացի թէլիգրաֆի գրասենեակ. Կրկնումի վարդ մը և տարեց մասնաւորներ, որոց բան ասանդարեան, հրաշալի ապրեցութեան մը ունին կանանց ծնունդներուն ազգեցութեան մէջ. Այս բարեպաշտ ապրեցութեան Սպանիոյ մէջ հասատատ է Գիլիպպոս Դի մասնանի. Փիլիպպոս Ե. գանեց ասանդարեան և հրաշալեց ապրիներ բռնել ամեն տեղամ որ նշանակ Ֆարենց թագուհին իւր երիտասարդ կեանքն. յետ կը Ֆոր. որ յայտնի է թէ բարեգամ գասանիներ ունեցաւ. Մասնաւորները մեծ ապրեցութեան մը ունեցան են Մարի Լուսիլ թագուհոյն մասնանի. որ բանալուցեալ ծնաւ գեղանիան Բ. և գեան թագրաս. Ասանդ ապրեցութեան ասանի է որ Մարի Գիլիպպէն և Իսաբելլ Բ. ծնունդ ասատ են իրենց ապրեցս: Հնանանալու ասա մասնաւորներն պարտատ մասուսին պիտի փոխադրուին թագուհոյն անձնական ներքեւ մասնաւոր սոյն գարդերեան. յորմէ Ն. գեանանանալ սոյն գարդերեան. Յորմէ Ն. գեանանան

ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՕՐԱՑՈՑՑ
1886
ԵՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՏՈՐԱԿԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Ի. Ֆ. ՊՈՒՐԱՆԻ
(ՊՈՒՐԱՆԻ)

Գին 3 Ղրուշ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օրացոյց եւ Գուշակութիւնք տարեգրի Լենգոյ եւ Գոնգարարքեանց Վենտարանց. — Ցանկ Օսմ. Սուլթանաց. — Աւագանի կարգերական գաղտնան. — Նախորդ Բ. Դրան. — Մեծ պաշտօնատարք Մոսկուայի. — Հրամանատարք բանակաց. — Կառավարք Եւրոպեան, Ասիական, եւ Աֆրիկեան նահանգաց. — Առանձնաբարեկամ նահանգք. — Ցաւալի կատաստրոֆներ երկրաց. — Պատերազմներ եւ Ազգաբանք. — Օսմանեան գեղեցիկք. — Դեղագիտք եւ Հիւանդութեան տարբերութեանց իմ. Գալիս. — Վիճակագրութիւն Թուրքիոյ. — Հայոց ազգի ստանձնաւորք եւ պատասխանք Օսմանեան պետութեան. — Հայաբնակութիւն Հայոց. — Կեդրոնական Վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ. — Ազգային Լեզու. Ժողով. — Առաջնորդական միութիւն Պատրիարքութեան կ. Պոլսոյ. — Վիճակք Արտաքին, Կիլիկիոյ, Աղիտարոյ եւլայլն. — Մայրաքաղաք. — Վանեցոյց. — Վիճակագրութիւն կ. Պոլսոյ Թաղերէն. — Բարեգործական եւ կրթական հաստատութիւնք. — Վիճակք եւ փոքր ի Թաւստան, ի Պարսկաստան եւ ի Հնդկաստան. — Հայոց ազգի ստանձնաւորք եւ պաշտաւնեայք Օտարազգեաց. — Դատաստանք Պետական վարչարանաց. — Բժշկիչք քաղաքական եւ Զինուորական. — Փոստատարք Օսմանեան եւ օտար գաղութաց. — Արուեստագէտք. — Լրագրքք եւ պարբերական հրատարակութիւնք ազգային տեղեաց. — Պարբերական գրագրք. — Վիճակագրական ցուցակք հանգի պետութեանց. — Դատաստանք.

Կնքողականին է Տպագրատան գրասենեակ, Ծանրաբերան խան, Կ. Պոլիս

ԴԵՂԵՑԻ. — Այս տարուան տպագրութիւնքդ ի 300 եր մինչեւ նոյն ի Դեկտեմբերի ամսոյ ընդունելի ի Ցրտէ Վիճակագրական տեղեկութիւնքդ Գիտնալ է, սակայն թող յայտնեսցեն.

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

ԱԳԱՐԱԿԱՆ
Ի. Գալաթիա. Թ. Հիսդ. Իսկ. Գրդ. Թ. 39
ՊՊՀ-ՈՒՄ ԳԻՆԸ ԳՐՈՒՆ

Ա. Լրագրս վաճառաւոր որ 1883 տարուան. Լեն հանդարտուած է. մի քանի Հարաւոյ ձեռնարկներու անյաջողութիւնքն վերայ շատերու գոյացուցած կարծեաց հակառակ, ցայսր կանոնաւորապես շարունակելով. անդամ մ՝ալ կը վերահաստատուի Քէ. Հայոց ամեն պատասխարեր գործի բարգաւաճութիւն ունի, և կրնայ յաւելի ասելով գործ ու զարգացնել, եթէ միշ չատ քաջալերութիւն մատչէ.

Ապարէն հաստատուած որ տարին մ՝ նախանաւան համարուած որ և է գործի ի Հայս գարգացումն յոյժ փափաքելի է ազգասիրական դպրոցներ ամեն ազգայնոյ. յուսոյից եմ՝ թէ որ քան զոր առաջ համ կիր բնդունելութեան պիտի արժանանամ տիրելի ազգայնոց կողմանէ.

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի դրան գրքեր, փոքր թէ մեծ բանաստեղծութեան. Նպարեղէնի մեծարելու ամեն տեսակ ընտիր ապրանք.

Մնայ Ցեսդիրեանց

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ռ. Ֆ. ԳԷՐԳԷՐԵԱՆ

ՄԱՐԴԻԿ ԵՒ ԻՐՔ

ԿԹԱԿԱՆ ԵՒ ԴԱՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԱՐԻԵԼՈՒԱԾ

Կը պարունակէ ազգային և բնական գեղեցիկ գիրքերու տեսութիւնքդ լաւագոյն մը, որոյ հետ միացուած է հեղինակի այլ և այլ պարագաներ մէջ իւր գործէ խօսուած կրթական և գործնական նիւթեր.

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. Գին 12 գրուշ.

ՀԻՄՆԱԴՐԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

Ի Յոսֆ. Ս. Ֆ. Թուխիսեան

Մոտ գործոյն մէջ, որ տասնեւ բան 400 էջերէ բաղկացեալ է, հեղինակն ամփոփած է այն ամեն ծանօթութիւններն, հրահանգներն ու պատուէրներն, որք հարկաւոր են հիւանդագոյ պէտք եղած ընտանեկան խնամքները կատարելու. բժշկական գանգաան գեղագիտքն պատշաճաբերելու գործածելու և մանաւանդ յանձարանական պատահարաց մէջերնին հարկ եղած [illegible] մասնաւորապէս մեր ազգային փարտարանաց մէջ գործածելու համար մեր գրագիրներ և գրագիրներ, որք լեռայ մեծ ազգասէր պատճառ կը լինին.

Սեղրանատեղին է Արամեան գրատուն. կը ծախուի բոլոր Հայ գրավաճառաց և Գ. վաչուի քով ի Բերա. Գին 1 մէճիտ.

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՍԻՐՈՒՆ ԶԲՕՍԱՐԱՆ

ՄԱՆՈՒԱԼՆԵՐ ԵՒ ԴԻՐՔԵՐ

50 Գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած

Այսր գրագիրքը ապեկ ուսամ հրատարակեալ ՌԵՐԱԿԱՆ կամ ՄԱՆԿԱՆՑ ԳՐՔԻՆ Ջ. մեան է. և կը պարունակէ՝ մանկական երգեր, կարճ հատուածներ, առածներ, ուսումներ և փոքր պատմութիւններ.

Գիրքն Զ դահեկան

Կը վաճառի Մատաղասեան գրատուներ. Մեծաձեւ գեղեցիկ գրագրաց համար 00 15 գրուշ կը լինի.

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ

ԴԱՂԻԵՐԻՆԷ Ի ՀԱՅ

ՔԱՐԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ

Գրեցեալ Ազգասէր Վարդապետաց

Մոտէնէ

Ռ. Ֆ. ԳԷՐԳԷՐԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Ի. Ֆ. ՊՈՒՐԱՆԻ

(Պուրանի)

Սոյն գրագիրքդ պատրաստուած է ընդարձակի նոր եղանակաւոր գրութիւնքդ մէջ. որ կարգաց մեր ազգային փարտարանաց մէջ Գաղիերէն ուսանելու եղանակի լեզուափոխել և մինչեւ հիմա գործածուած գրագրքերն ի հին գրութիւնքն վանեալ որք փոխանակ ազգերարի գիրերու միջնորդներ բնդունելու, փոխանակ ոգեմոլ. Դարս առանձին քաղաքներուն լեզուին մէջ քար անս կ՝ոգի ուսանիլ, իրենն հանար բարբարոսին տարբ մի լեզու, բնդհանրապէս կ՝ գտնուին գրան և ասանելի [illegible] Միանգամայն [illegible] որ կը հրատարակեն իրենց գրագիրներ.

Գրագիրքս կը գտնուի Արամեան գրատուներ. կը ծախուի բոլոր Հայ գրավաճառաց և Գ. վաչուի քով ի Բերա. Գին 1 մէճիտ.

ՎԱՐԻՊԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄԱՄԻ

Լաւագոյն քառամեայ վարպետաց ամեն լեզուաւ կը պատրաստուի ի գին 100 հատը 10 դահեկ. պէտք ունեցողներդ պէտք է դիմեն Միասնական տպարան, Յակոբեան խան 13 Կ. Պոլիս

ԱԶԴ

Լրագրիս ձեռքն կը ծախուի նաեւ հանրածանօթ գրավաճառ Գեորգ և Յակոբ ազգանունեալ խաղողներու քով ի Գալաթիա գտնուս.

ԵՐԻՑԱՆՑԵՐ
Մ. Ֆ. ԳԷՂԱՐԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԵՆԱՐԵԱՆ
Գալաթիոյ Եղեղեցոյ Գոնդանոցի
խան թիւ 8

ԲԱՆԱԼԻ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Վարժ Հայ Ուսանողաց

Աշխատութեամբ Գ. ՍԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Բ. Տպագր. տրագրեալ և յաւելեալ

Անգրիկան լեզուի ասի բանաստեղծ ստաց ստորինքդ ի մեր գործածութեան մէջ լինելով փարեալ ապացուցած է սեր ընտիր եղանակ և իւր նպատակին անմոլար առանձնագոյ ուղեցոյց մ՝ըլլալն.

Ուստի և անտարակոյս ասոյն երիրորդ տպագրութիւն և ճոխացեալ տպագրութիւնն պիտի արժանանայ մեծագոյն ընդունելութեան.

Գինն է 10 գրշ.

ՅԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԴՐՈՒՆԱԿԱՆ

ՌԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ի Գլուս Ազգ. Վարժարանաց

Աշխատութեամբ Ե. ՄԱՆՈՒԵԼԵԱՆ

Ի Հայ գրոյցս ազգ ընկերութեան ի արդեամբ ի լոյս ընծայուած ասոյն գրագիրքդ, որ մանաւանդ գրաս մեծամբ յարգեցեալ. հոն կանան ներով ու գրձնական հրատարակեալ ոյժ ամբողջ մէջն մը կը կայանի իւր նամանաւանութիւնքդ մէջ ազգայնի փարտարանաց մէջ դպրոցի թերի կ՝լրացնէ.

Գին 3 գրշ. դպրոցաց համար մասնաւոր գինը կը լինի.

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՕՐ ԳԱՐՈՒՆԱԿԻ

Մասն Ա. — ստորերք փաստաբանութեան. — փաստաբանական թղթոց ձեւերն և օրինակներ, թեղեր են, Հարուցեալ, գանգատ տեսակ տեսակք. վիճաբանք և ապացոյց փաստաբանարք. ընդհանրապէս — հարցք. Ցեղերի ցուցակք և ազգ. փաստաբանական կարգեր հարցք. — քաղաքացի փաստաբանական որդեգրագրաց և գրագրաց. Բ. Մասնաբաժանագրութիւն — Գարշ և կրեակ — տանջք. — բառարան.

Բ. Տպագրութիւն

Ճոխացեալ կարգեր յաւելեալ

Ի Գլուս ազգային վարժարանաց

Ի

Ն. ՏԻՐԱՊԷՆ ՀԱՅԵՆԷ

վաստակաւոր փաստաբանաց Նազարեան տեսչեն Ն. Գալոյ.

Ուստի Հայ գրասենեակաց և պարզի գրագրի Լրագրատաց քով.

Գին կազմեալ օրինակին 23 գրշ.